

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XIV. (9)
No. Štev. 10.

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES.
7. MARCA (MARZO) 1957

OB ŠKOFOVEM GODU

Kadar imajo oče god, ima slovenska družina praznik. Ni to praznik, ki je v pratiki rdeče zaznamovan, ampak domače slavje, polno prisrčnosti in hvaležnosti, ki jo družina izkazuje svojemu poglavarju.

Dvanajstega marca praznuje naš duhovni oče, škof ljubljanski dr. Gregorij Rožman svoj štirinasedemdeseti god. Ta dan bo družinski praznik slovenske skupnosti v domovini in širini sveta, kjer žive razkropljeni sinovi našega naroda.

Argentinski Slovenci bomo letošnji škofov god praznovali s posebno prisrčnostjo, saj imamo slavljence med nami.

Če kdo zasluži našo ljubezen in spoštovanje, je to naš škof.

Prvič zato, ker je škof. Kot katoličani vemo, kaj ta beseda pomeni. Škofovsko dostojanstvo je božja ustanova. Škof, v edinstvi s papežem, je na ozemlju svoje škofije najvišja avtoriteta: varuh in razlagavec verskih in moralnih resnic, delivec božjih zakladov in voditelj, pastir svojega ljudstva. Teška in odgovornost polna je škofovska služba že v rednih razmerah. Božja Previdnost pa je postavila našega škofa na prestol sv. Maksima in najtežjih okoliščinah, tako, da bomo danes tesno našli na katoliškem svetu škofa, ki bi se mu zlata mitra spremenila v tako težek križ, kakor se je našemu. To pa zato, ker naš slavljence ni niti za trenutke oklevaj, kadar je bilo treba slediti navodilu s. Pavla: ministerium imple! — Ispolni to, kar ti nalaga tvoja služba. Omeniti hočemo le one: Morda ni bilo škofije na svetu, kjer bi bili katoličani tako poučeni, kaj je brezbožni komunizem, kakor je bila ljubljanska škofija.

Drugič: našega škofa spoštujemo, ker je velik Slovenec. Mlada leta je preživel v svoji ožji domovini, na Koroškem, v časih, ko je bila narodnost naših rojakov tam postavljena na najtežje preizkušnje. Sredi trdih bojev in velikih krivic, ki jih je naš narod trpel na Koroškem, se je slavljenceva narodna zavest izčistila, okrepila in poduhovila. Kot tak je zasedel v novi Jugoslaviji najprej vseučiliško katedro, nato pa škofovski prestol v prestolnici Slovenije. Slovenci smo v osebi ljubljanskega vladike vedno videli ne le vrhovno avtoriteto v verskih stvareh, ampak tudi kneza, ki mu gre odločilno mesto v vsem javnem življenju. V odločilnih trenutkih naše narodne zgodovine so se v ljubljanski škofiji palači zbirali okrog škofa ljudje najrazličnejših mnenj, z željo, da bi slišali modro, nepristransko besedo, dober nasvet, ali dosegli poravnano med zastopniki različnih mnenj, kadar je šlo za važna narodnostna vprašanja. Kdo bi mogel prešteti vse tiste, ki so prihajali po takih poteh h škofu Gregoriju, ki ga je vodila vedno le ena misel, kako pomagati narodu do napredka, kako rešiti Slovence pred nesrečo, pa naj je šlo za celoto, ali pa za posameznike.

Tretjič pa bomo praznovali škofov god veseli in hvaležni zato, ker je naš škof res naš. Naš zato, ker je z nami delil vse gorje komunistične revolucije v domovini, naš zato, ker je z nami vred moral zapustiti svojo domovino, ker je bil z nami vred ponižan, proglašen za vojnega zločinca in narodnega izdajalca, obrekovan in krivično obsojen, naš zato, ker z nami deli grenki kruh izgnanstva. V svoji visoki starosti bi bil že zdavnaj lahko rekel: dopolnjeno je, in se umaknil v zasebno življenje. Pa tega ne stori. Dela, kot bi bil najkrepkejši med nami. Njegova škofijske palače je sedaj avto, vlak, avijon, njegov škofijski prestol je prižnica in spovednica. Je res pastir, ki gre za svojimi ovci. Samo Bog ve, koliko dobrega stori na teh misijonskih poteh. Ne čudimo se, če nam tuji tolikokrat govorijo: Blagor vam, ki imate takega škofa!

Za god moramo svojemu očetu pokloniti kaj v dar. Nimamo nič lepšega za darilo, kakor obljubo, da bomo zvesto sledili njegovim tolikokrat ponavljanim naročilom: Ostanite zvesti svoji veri, ostanite moralno pošteni, ohranite svoje slovensko zavest iz roda v rod!

VRNITEV ŽIVČNE VOJNE

Živčna vojna se je vrnila in zapadni svet, katerega vodstvo so prevzele USA se bo moral znova privaditi na ta način vojskovanja s komunizmom. Bivši ameriški predsednik Truman je v tedanjih okoliščinah našel zapadni odgovor na sovjetsko živčno vojno: izvedel je protinapad z berlinskim zračnim mostom, toda s to prednostjo pred ZSSR, da je takrat zapadni svet, oz. USA bila daleč pred sovjeti v atomskih zalogah. ZSSR danes Zapada v tem pogledu sicer še ni dohitela, je pa razlika zelo majhna, premajhna, da bi mogli meriti današnje razmere s tedanjimi. To dejstvo sicer še ne pomeni, da bi moral Zapad kloniti pred Moskvu, mora pa previdneje iskati in vlačiti na dan kritične probleme, v katerih se hoče ali more spopasti z ZSSR na polju živčnega vojskovanja — z upom zmage.

Komunizem ne bo mogel korakati. Sovjeti že vedo, da ne bodo mogli “korakati” preko zapadne Evrope, kakor trdijo, da morejo, iz enostavnega razloga: dovolj jasno jim je bilo povedano, da se Zapadna Evropa, predvsem pa njen zaščitnik USA, namerava resno spoprijeti z napadalcem od katere koli strani. Prav tako rdeči Kitajci, kljub vsemu rožljanju z orožjem, ne bodo kar tjavendan napadli Formoze ali Indokine in Siamu, ker dobro vedo, tako oni, kakor njihovi zavezniki sovjeti, da more tak napad sprožiti splošno svetovno vojno. To spoznanje sovjetov in njihovih sopotnikov, ki jih zadržuje tudi strah pred hidrogenskim in atomskim skladišči v USA in na ameriških vojaških oporiščih okoli njih meja, je razlog, da se mir v današnjem svetu ohranja in da državniki z obeh strani sedajo za zelene mize in obdelujejo resne probleme, ki rastejo kakor gobe po dežju.

Zapad se živčne vojne ne boji. Zapad se vrnitve živčne vojne ne boji. V gotovih pogledih živčna vojna zapadnim demokracijam prinaša danes mnoge prednosti in prilike. Poznanje brutalnega Gromika je boljši porok, da bo Zapad stal previdnejši napram sovjetom, kakor mehko nastopanje odstranjenega šepilova, ki je uspavalo mnoge zapadne nasprotnike ZSSR. Tako Anglija kakor Francija in USA so se tekom zadnjih let končno naučile razlikovati med sovjetskimi osebnostmi na eni in sovjetsko politiko na drugi strani. Neodgovornost Hruščeva zlasti na zunanjepolitičnem področju, je predstavljala posebno nevarnost; in še vedno ostane vprašanje, v koliko je bil v zadnjih tednih zmanjšanje njegov vpliv na odnose med Vzhodom in Zapadom, če je sploh bil.

Uspešni razgovori Eisenhower - Mollet

Večdnevni razgovori med severnoameriškim predsednikom Eisenhowerjem ter predsednikom francoske vlade Guy Molletom so bili dne 28. februarja uspešno zaključeni.

Po razgovorih je bilo izdano uradno sporočilo. V njem oba državnika zatrjujejo, da je sedanje težko stanje na Blaznem Vzhodu možno rešiti na miren način in to na osnovi načel pravičnosti in mednarodnega prava. Oba sta tudi mnenja, da mora biti plovba po kanalu svobodna v smislu določil sporazuma iz leta 1888. Zagotovila sta tudi vso podporo sklepom VS, ki jih je sprejel tudi Egipt, v katerem se obvezuje, da bo po kanalu svobodna plovba za vse ladje brez kakršne koli diskriminacije.

Doseženi sporazumi, ki se nanašajo na evropske probleme, so pa naslednji:

1. Eisenhower in Mollet zagotavljata, da bosta še naprej podpirala vsa prizadevanja za združitev obeh Nemčij na osnovi svobodno izvedenih volitev.

2. Sporazum sta, da morajo biti vojaške sile za evropsko obrambo oborožene z navadnim orožjem in z “modernim orožjem” in to v takem obsegu, da bodo odbile sleherni napad na področje katerekoli države, ki pripada Organizaciji evropske obrambne skupnosti.

3. Sporazumela sta se tudi v pripravi, da bi Združena Evropa znatno materialno utrdila odnose med Združenimi Ameriškim Državam in Evropo”. Eisenhower in Mollet sta mnogo go-

Vključitev Srednjega Vzhoda

Sprememba v vodstvu sovjetske zunanje politike je prišla v času, ko je Zapad ponovil in razširil meje področja, čez katerega ne bo dopustil prestopiti sovjetskim četam in tankom. Razen Evrope in Daljnega Vzhoda je v to področje potegnjen sedaj še Srednji Vzhod z Eisenhowerjevo doktrino. Sovjeti so dali vedeti, da se bodo vključitvi tega prostora v zapadni obrambni blok upirali z vsemi razpoložljivimi sredstvi, Zapad pa zato stoji pred izbiro, ali naj proti Sovjetom nastopi tako, kakor je v Berlinu ali na Koreji.

Uspehi krščanskih demokratov v Čilu

V Čilu so bile v nedeljo volitve. Povsem so obnovili poslanske zbornice, v senatu pa polovico senatorskih mest. Za 147 poslaniških mest se je potegovalo 648 kandidatov. V volilne imenike je bilo vpisanih 1.234.159 moških in ženskih volilcev. Volitev se je udeležilo več političnih strank: Tako liberalna in združena konservativna stranka, nadalje radikalna stranka, ki je v Čilu vladala od leta 1938 do leta 1952, ko jo je na volitvah porazil sed. predsednik gen. Ibañez. Svoje kandidate je postavila tudi krščansko - demokratska stranka Nacionalna falanga. Njen voditelj Eduardo Frey je bil nosilec volilne liste v volilnem okrožju Santiago. Skupina levičarskih strank je nastopala združeno pod imenom Fronta ljudske akcije. FRAP. Predsednik Ibañez je pred volitvami pozval volilce naj izvolijo tak kongres, da bo lahko z njim delal za odpravo inflacije. Priporočil jim je naj glasujejo zaradi tega za kandidate konservativne, liberalne in agrarno laboristične stranke, ki da edini podpirajo malo popularne ukrepe za ozdravitev narodnega gospodarstva. Nedeljske volitve so prinesle zmago radikalom. Čeprav imajo radikali večino v poslanski zbornici, je vendar ne

IZ TEDNA V TEDEN

V Montevideu v Urugvayu je prevzel predsedstvo Nacionalnega sveta Arturo Lezama. Njegov mandat bo ugasnil 1. marca — Apelacijsko sodišče v Montevideu je razveljavilo rabsodbo prvostopenjske sodišča o izročitvi Abrahama Krišlavina, biv. drž. podtajnika v argent. notr. ministrstvu pod prejšnjo upravo argentinskim oblastem.

Na Kubi so znova ukinitli ustavne svoboščine zaradi vedno bolj se ponavljajočih terorističnih napadov. Vlada sodi, da so za njimi komunisti. Vodja upornikov

v-rila tudi o sedanjem položaju v Afriki. Po uradnem sporočilu je Mollet posajnil Eisenhowerju sedanje stanje v Alžiru in spremembe, ki da jih pripravlja Francija za svoje prekomorske posesti, da bi jih pripravila za “demokratsko vodstvo njihove lastne usode”.

Po sestanku z Eisenhowerjem je predsednik francoske vlade z zunanjim ministrom Cristianom Pineau-m odpotoval na prijateljski obisk v Canado.

Dosežene sporazume med Eisenhowerjem in Molletom je ostro napadel sovjetski list “Izviestija”. V svojem članku omenjeni sovjetski list napada Severno Ameriko, češ da ima Francijo za svojega satelita ter da so Amerikanci v razgovoru s Francozi dosegli uspeh s svojima dvema predlogama, t. j. da se bo Francija uradno priključila tistim evropskim državam, ki so za skupni evropski trg in drugič, da je pristala na oborožitev Nemčije z atomskim orožjem. Na te koncesije da je Francija pristala, samo, da bo dobila ameriško pomoč za nadaljevanje bojev v Afriki.

Predsednik francoske vlade je v razgovorih s predsednikom Eisenhowerjem istega tudi obvestil, da je predsednik francoske republike Coty sprejel njegovo povabilo za prijateljski obisk v Severni Ameriki. Francoski predsednik Coty bo prisel na obisk v USA v začetku junija t. l. Eisenhower je bil te njegove odločitve zelo vesel, ker bo ta obisk sovpadel s proslavami dvestoletnice rojstva generala Lafayette-a.

Odločen nastop - poraz Sovjetov

Približujemo se dobri novih napetosti. USA je prevzela zapadno vodstvo na Srednjem Vzhodu in se bo morala prej ali slej odločno izjaviti, da bo to področje branila. Sovjeti se še niso sprijaznili s položajem in dobo šli še naprej. Zapad, oborožen z Eisenhowerjevo doktrino, hoče vzpostaviti ponovno stabilnost na tem področju. Tako arabske kakor ne-arabske dežele in vse zapadno industrijsko področje ter večina azijskih in afriških narodov so tako ali tako povezani z dogodki, ki se bodo odigrali na Srednjem Vzhodu. To ve Zapad in to ve komunistični Vzhod. In dolej je samo odločnost prinesla v živčni vojni zmago Zapadu.

bodo mogli povsem uveljaviti, ker bo predsednik Ibañez še vedno lahko spravil večino skupaj za svoje protinflacionistične ukrepe. Nedeljske volitve so prinesle tudi presenečenje: Zlasti je važno dejstvo, da je skupina levičarskih strank zelo nazadovala. V njej so zlasti izgubili zaupanje ljudstva socialisti, na drugi strani je pa močno napredovala krščansko demokratska skupina Nacionalna falanga. Njen prvak Eduardo Frey, je dobil enega od petih senatorskih mest v volilnem okraju Santiago z dosedaj še nedoseženim številom glasov 75.000. S to veliko volilno zmago so se zanj še bolj povečali izgledi, da bo pri predsedniških volitvah prihodnje leto nastopil kot kandidat svoje stranke za ta najvišji položaj v republiki.

Po zadnjih poročilih bo bodoča šilska poslanska zbornica sestavljena takole: Radikali 35 poslancev (20), liberalci 26 (23), Nacionalna falanga — krščanski demokrati 15 (5), agrarno-laboristična stranka (ibañisti) 13 (23), Fronta ljudske akcije (koalicija 5 levičarskih strank pod vodstvom komunistov) 27 (37), konservativci 1, nacionalno republikansko gibanje (ibañisti) 1.

Fidel Castro, ki se je izkrcal v začetku dec. lanskega leta z 82 možmi, se skriva v planini Sierra Maestra. Sedaj ima pri sebi samo še 22 mož.

V severnoameriškem senatu je močna skupina senatorjev bila proti temu, da bi predsednik Eisenhower razpolagal s tako velikimi zneski za podpiranje arabskih držav, da bi jih obdržal izven sovjetskega vpliva. Sam predsednik je moral poslati senatu nujno pismo, v katerem je senatorje rotil naj sprejmejo za konski osnutek v predloženi redakciji “kajti miru ni mogoče zavarovati samo z orožjem”. Po tej osebni Eisenhowerjevi prošnji je senat izglasoval z večino glasov predloženi zak. osnutek, po katerem Eisenhower za podpiranje arabskih držav razpologa s kreditom 200 milijonov dolarjev.

Nemški zunanji minister Heinrich von Brentano je prisel na 14 dnevni prijateljski obisk v USA. S predsednikom Eisenhowerjem in Dullesom bo imel razgovore o vseh vprašanjih, ki se nanašajo na obrambo Evrope pred komunistično nevarnostjo in o združitvi Nemčije.

Severnoameriški poslanec Charles Porter je obtožil dominikansko vlado, da pošilja teroristične elemente v Severno Ameriko. Proti tej doleži je zahteval gospodarske sankcije.

Severnoameriški zunanji minister Dulles se bo prihodnji teden udeležil sestanka zastopnikov držav, ki so članice Azijskega obrambnega sporazuma SEATO. Po vrnitvi domov bo spremljal predsednika Eisenhowerja na Bermude, kjer bo imel sestanek s predsednikom angleške vlade Macmillanom in njegovim zun. ministrom Selwynom Lloydom.

V Kanadi se je v let. nesreči ubil letalski vicemaršal Robert Ripley.

Na Irskem so bile v nedeljo volitve. Udeležilo se jih je 8 strank. Volilec pa so dejansko imeli samo dve izbiri in sicer: Ali obdržati na oblasti sedanjo vladno koalicijo s predsednikom Johnom A. Costello na čelu, ali pa poklicati nazaj na oblast starega de Valero, ki je pred sedanjo vlado vodil 19 let usode svoje

LA AMISTAD

ARGENTINO-NORTEAMERICANA

Terminadas las maniobras navales antisubmarinas y de guardia y seguimiento de convoyes realizadas durante la semana pasada junto con buques de guerra argentinos en la zona de Mar del Plata llegaron el sábado pasado a la darsena A del puerto de Buenos Aires los buques de guerra norteamericanos.

Realizada la maniobra de amarra de las embarcaciones ascendieron al “F. D. Berry” las autoridades presentes quienes saludaron al capitán de navío Walter M. Foster, comandante de la escuadra norteamericana.

Inmediatamente este jefe recibió a los periodistas a bordo de su nave.

Después de expresar su agradecimiento por la hospitalidad y el sentimiento de honda cordialidad con que fue recibido el grupo de buques de guerra norteamericano participantes de las maniobras, expresó:

“Hace seis días la Argentina era para la mayor parte de nosotros un país bien distante. Esperábamos ansiosamente el momento de visitarlo. En estos seis días tenemos la sensación de que la amistad que existe entre nuestros pueblos se ha robustecido y que la Argentina es como un amigo que vive en la casa contigua”.

ARGENTINSKO-SEVERNOAMERIŠKO PRIJATELJSTVO

Po končanih pomorskih manevrih, ki sta jih imeli skupno argentinska in severnoameriška vojna mornarica v pogledu zavarovanja pomorskih konvojov pred napadom podmornic na področju Mar del Plata, so ameriške vojne ladje priplule v buenosairesko pristanišče.

Pristale so na pomolu A v novem pristaniškem delu. Na poveljniško ladjo “F. D. Berry” so se podali predstavniki argentinskih oblasti ter so prisrčno pozdravili poveljnika severnoameriške pomorske eskvadre Walterja M. Fosterja.

Isti je takoj zatem sprejel časnikarje. Potem, ko je izrazil globoko zahvalo za izkazano gostoljubje in za prisrčen sprejem severnoameriških vojnihih ladij in njenih posadk, ki so se udeležile pomorskih vaj, je nadaljeval: Do pred šestimi dnevi je bila Argentina za večino od nas malo znana dežela. Nestrpno smo zato pričakovali, da bi jo mogli obiskati. V teh šestih dneh smo doživeli presenečenje, da se je prijateljstvo, ki obstoja med našima narodoma ojačalo in da je Argentina kot prijatelj, ki živi s tabo v isti hiši”.

dežele. Rezultati volitev še niso znani. Ne izključujejo pa možnosti zmage de Valere.

Papež Pij XII je v nedeljo, 2. marca, praznoval 81. letnico svojega življenja in 18. letnico, odkar je zasedel prestol sv. Petra, s katerega vlada 450 milijonom katoličanov na svetu.

V Parizu se zbirajo temni oblaki za sedanjega predsednika Molleta. Medtem, ko je imel uspešne razgovore z Eisenhowerjem, so se doma zaostrile gospodarske in politične razmere. Molletu grozi trojna nevarnost: Cene živih neprestano naraščajo, delavstvo zahteva zvišanje plač, vlada je pa proti temu, ker bi rada zavrla nadaljnji razmah inflacije. Drugo nevarnost predstavljajo vojaški dogodki v Alžiru, tretjo pa notranjepolitična trenja v parlamentu. Predsednik Guy Mollet je od vseh dosed. franc. predsednikov po II svet. vojni najdalj časa na oblasti. Sodijo, da se mu bo posrečilo prebroditi nastale težave.

Angleški predsednik Harold Mac Millan in njegov zun. minister Selwyn Lloyd bosta prihodnji teden prišla na prijateljski obisk v Pariz. S predsednikom francoske vlade bosta imela razgovore o enotnih anglofrancoskih pogledih na razna zun. politična vprašanja. Ta sestanek je v zvezi z razgori, ki jih bo imel angleški predsednik z Eisenhowerjem na Bermudih.

Izraelski predsednik Ben Gurion je objavil, da bodo izraelske oborožene sile v najkrajšem času zapustile področje okoli Gaze in v akabskem zalivu.

Zbornik-Koledar Svobodne Slovenije 1957

Pravkar sem prebral zadnje strani letošnjega Zbornika. Ne morem si kaj, da ne bi vrzel na papir nekaj misli o njem in tako izrazil svoje globoko zadovoljstvo nad tem novim uspehom slovenske politične emigracije in njenih ustanov.

Skoraj v enem dušku sem ga prebral, čeprav sem zaradi razmer porabil več tednov ob tej lepi knjigi. Priznati moram, da so bili ti tedni zame najlepši duhovni oddih, praznik slovenske besede, vasovanje pri slovenskih dušah doma in po svetu. Ne vem, če se izdajatelj, pisatelji in uredniki zavedajo, kako veliko narodno delo opravljajo z Zbornikom, posebno za tiste Slovence, ki so oddaljeni od kake večje slovenske skupnosti. Zato tisočera hvala vsem in vsakemu posebej!

Prva odlika letošnjega Zbornika je v njegovi nadvse elegantni zunanosti zaradi lepega papirja in okusne, umetniške naslovne platnice, ki diha vso pristnost slovenske pokrajine, kot nekak odmev Maroltove razprave o slovenski hiši.

Veliko pomembnejša pa je njegova vsebina. Naj navedem samo Pismo v leto 1957 našega škofa g. dr. Gregorija Rožmana, v katerem nas bodri naj si bomo med sabo dobri in naj po svetu razkropljene slovenske naseljence povezuje prava bratska ljubezen. Iz mnogih naslednjih prispevkov pa izžareva svež val optimizma. In to ne samo iz lepih člankov, dr. Mihe Kreka in dr. Ahčina, ki naravnost izzevnita v dr. Koroščevo geslo: "Slovenska pot se šele pričinja". Tudi Branko Pistivšek nam pričara zarjo lepše bodočnosti nad knežjim kamnom. Obilo dokazov za to svoje prepričanje najdem zlasti v popisu borb in zmag našega naraščanja, naših akademikov in mladih izobražencev ter v njihovih prvih prispevkih za letošnji Zbornik. Optimizem diha tudi iz močnega gibanja za slovenske kulturne domove in tudi — čeprav z nekoliko zaskrbljenosti — iz statistike o slovenskih tečajih v Argentini, kajti človek čuti velikega duha požrtvovalnosti pri našem učitelstvu in, seveda, pri Društvu Slovencev v Buenos Airesu, ki te tečaje denarno podpira.

Isti duh preveva tudi literarni del. Ni moj namen, da bi kakorkoli ocenjeval dela Beličiča, Kocipra, Kramolca in drugih, ki predstavljajo gotovo visoko literarno vrednost. Opozorim na krasni črtici "Odlomek" in "Miran Lokar"; nad vse prisična je tudi ona "Izpit za hlapca". Zelo močna stvar je Mauserjev odlomek "Oblačni dan". Vse te nas spominjajo na dobo naših borb, begunstva in izseljenstva; Bog daj, da bi kmalu lahko brali Mauserjev roman v celoti, ker o gorenjskih domobrancah še nismo veliko slušali.

Edina boleča točka v vsebini Zbornika je zadeva s Koroško: narodna nezavednost naših ljubih severnih bratov. Toda po drugi strani moramo resnično občudovati vztrajnost njihovih voditeljev v borbi za pravice koroških Slovencev.

Ne da bi hoteli načenjati kakšno po-

lemiko o narodnem odpadništvu, si dovolim mimogrede odgovoriti g. Bojanu na zadnji odstavek njegovega odličnega članka. Zame ni nobenega dvoma, da je treba dati stoddostno pritrdilen odgovor na njegovo tozadevno vprašanje: Samo dva primera naj navedem v podkrepitev: Obri so izginili kot narod, zato ker niso hoteli sprejeti krščanstva; torej vera ohranja narodnost. Drugi: tragično slaven narodni odpadnik Dežman je bil že prej versko brezbrizen in napram veri celo sovražno razpoložen.

Mogoče ne bi bilo napak želeči, da bi se o tem vprašanju razvila prava debata v naših listih, ali pa, da bi se sprožila vrsta člankov izpod peresa naših kulturnih delavcev iz tega področja. (Dr.

Ahčin, Smersu, Brumen, Komar, Jurčec, Marolt, Ignacij Lenček, Geržinič itd.)

Še dve besedi o neizogibnih nedostatkih: Prva bi bila o povsem nepotrebnih novih tujkah (atrakcija, konsekvencia, eksplozija, varijacija, faktor...) Za vse te tuje izraze imamo lepe domače besede. Druga pomanjkljivost je pa v zadnjem delu Zbornika "Našim malim". Ta potrební del, in še tako prisrčen, bi pač zaslužil kakšen ducat ilustracij. Upajmo, da bo ta del Zbornika drugo lepo še večji in lepo ilustriran, saj nam ne majka dobrih ilustratorjev.

Ne morem zaključiti teh vrstic, ne da bi prav prisrčno čestital vsem požrtvovalnim tvorcem letošnjega Zbornika in ga prav lepo priporočil v nakup vsem Slovincem po svetu. Z.J. Bolivija

BRALI SMO...

KAKO SO KOMUNISTI POROČALI O MADŽARSKI

"New York Herald Tribune" je objavil povzetek poročil iz komunističnih virov o dogodkih na Madžarskem in ga zavlil v sarkastično - ironično tenčico. Zaradi zanimivosti ga prinašamo v zgoščenji obliki:

Nihče ne more dobiti prave slike o dogodkih v Budimpešti v oktobru in novembru lanskega leta, če ni čital komunističnega časopisja in poslušal moskovske radijske postaje. Nedavno je nek francoski komunistični časopis objavil poročilo očitca o tamkajšnjih dogodkih in dve drugi priči, sovjetska turista, sta poročala popolnoma drugače kakor pa je pisal kapitalistični tisk. Iz teh in drugih podobnih poročil smo končno ugotovili, kako so v resnici dogodki potekali.

Kakor vemo, je bilo vse mirno na Madžarskem in vsakdo je bil srečen, dokler ni majhna skupina protiljudskih študentov pričela z agitacijo za vrnitev admirala Hortyja. Ti protiljudski študentje, ki so jih plačali tuji agenti in provokaterji, so uprizorili demonstracijo, v kateri so se jim pridružili protirevolucionarji, fašisti, protiljudske teroristične edinice in veleposestniki.

Ruske čete in tanki, ki jih je privlekel hrup in radovednost, da bi videli, kaj se godi, so pridrveli v Budimpešto z vseh strani. Fašistični elementi so takoj napadli brezbrambne tanke in jih nesmiselno tolkli s pestmi. V prvem presenečenju so tanki stali tam brez moči, toda končno so morali preiti v protina-

pad in so pri tem izstrelili več priateljskih rafalov municije, ki je brez škode eksplodirala v množici in ubila ne več kakor samo 300 do 400 ljudi.

Madžarsko ljudstvo je pozdravilo ta napad na reakcionarne sile in podžigalo Ruse, naj streljajo tako dolgo, dokler ne porušijo vsega mesta. Toda Rusi so sklenili, da se umaknejo.

Dolgo niso ostali zunaj. Sveže mongolske čete, ki so imele v načrtu obiskati Budimpešto že pred več tedni, so pridrele v mesto ter uprizorile streljanje iz pušk in iz strojnic v proslavo te prilike. Cele množice madžarskih delavcev in kmetov so podivjale od veselja nad prihodom novih čet in se postavljale v špalirje po cestah, kjer so prihajale čete.

Toda protiljudski elementi, ki so se jim sedaj pridružili tudi fašistični otroci in nacistične matere, so splezali na strehe hiš in začeli metati ročne granate na ruske osvoboditelje. Ruska vojska pač ni imela druge izbire, kakor porušiti strehe.

Med borbo je več madžarskih bolniških poslopij napadlo Ruse. Nobeni bolnišci pa napad ni uspel; hrabri madžarski sovjetski prijatelji so napade odbili in v polagoma vzpostavili mir in red v vojno razpoloženem mestu.

Toda oboroženi razbojniki so terorizirali mesto. Revolucionarna vlada Janosa Kadarja, ki je prevzela oblast potem, ko je Imre Nagy hotel prodati mesto kapitalistom in kolonialistom, je pozvala

GORIŠKA IN PRIMORSKA

Na prvi seji goriškega pokrajinskega sveta je predstavnik Slovenske liste dr. Sfiligoj uvodoma pozdravil zborovalce z naslednjimi besedami v slovensščini: "Pozdravljam provincialni svet. Kot član slovenske jezikovne manjšine ga pozdravljam v svojem materinem jeziku in upam ter želim, da bi bilo njegovo delo plodno in koristno." Zatem je nadaljeval v italijanščini in prebral tiste odstavke iz drž. ustave, ki govore o enakosti vseh državljanov in zaščiti pra-

vie državljanov drugih narodnosti. — Ob koncu zasedanja je komunistično-titovski odbornik Miladin Černe omenil dr. Sfiligojev nagovor, priznavajoč mu pravico, da govori v slovensščini, vendar je pripomnil: "Toda tu je treba delati in zato je temu nacionalizmu treba napraviti konec." — Jasno je, da je laški tisk s Piccolom na čelu pozdravil Černetove besede in ga pohvalil.

Za župnika na Kontovelu je bil imenovan Rudolf Bogatec.

CENA SUŽNJEV RASTE

Delegati 38 držav so nedavno razpravljali o suženjstvu na posebni konferenci ki so jo ZN sklicali v Ženevi v Švici. Razširjenost suženjstva v dvajsetem stoletju je izredno velika in je mnogim delegatom naježila lase, ki so menili, da suženjstva ni več, odkar so ga nazadnje odpravili tudi v britanskih kolonijah v preteklem stoletju.

Na konferenci so opustili razpravo o modernem suženjstvu dvajsetega stoletja v komunističnih državah za železno zaveso, kjer po zadnjih cenitvah trpi in umira nad 20 milijonov sužnjev v Evropi in prav toliko v Aziji. Delegacije so proučevale poročila o suženjstvu, podobnemu onemu iz starega in srednjega veka, ki se je kljub civilizaciji, ki že sega skoro v zadnji kotichek na svetu, ohranilo do današnjih dni. Poročilo je pripravil londonski ravnatelj Protisuženjske družbe (Anti-Slavery Society) C. W. Greenidge in obsega 110 strani podatkov o grozotah in trpljenju staroveških sužnjev v dvajsetem stoletju.

Arabija ima pol milijona sužnjev v verigah, 3 milijone deklet je letno prodanih za nasičenje strasti azijskim veljakom in 6 milijonov sužnjev trepetu v Peruju in Ekvadorju, kdaj se bodo znašli pred smrtjo od glada.

Arabija je danes zibelka suženjstva. Suženjstvo je sprejeto in uzakonjeno. Sužnje hranijo kakor živino iz generacije v generacijo. Trgovci jih uvažajo

tja iz Afrike in Belužistana, prav tako pa tudi iz Svete dežele, od koder jih med potjo uporabljajo bogati potniki kot potovalne čeke, prodajajoč človeška bitja kadar koli potrebujejo denar.

Suženj je na milost in nemilost izroččen volji gospodarja v slehernem odtoku življenja, tudi v razmnoževanju kar se tiče žena. Kakor razmnožujejo živo po volji gospodarja, tako moškemu sužnju gospodar ukaže po svoji volji kdaj in kje mora namnožiti njegovo število sužnjev. Včasih gospodar pusti, da se sužnji razmnožujejo po svojih željah, toda samo tako dolgo, dokler jih to ne ovira pri delu, ko jih more ločiti, kadar koli hoče.

Suženjstvo, zlasti v Saudijevi Arabiji, narašča, ker petrolejski vrelci prinašajo bogastvo in zahtevajo vedno več delovne sile. Bogati Arabci imajo po 40 sužnjev in več. Cene sužnjev so bile pred nedavnim od 28 do 216 dolarjev za glavo. V zadnjih letih je cena za močnega mladega sužnja narasla na 420 dolarjev in za privlačno dekle na 1120 dolarjev. Mnoge sužnje so zelo mlade.

Sužnje, ki pobegnejo, pobijejo na najkrutejši način. Nedavno je nekemu gospodarju ušlo dvanajst sužnjev, ki so skušali pretolči se skozi puščavo. Neka vojaška edinica jih je zasačila in jih devet obglavila na licu mesta. Ostale tri so pripeljali nazaj h gospodarju, ki

jih je dal javno obglaviti drugemu sužnju na dvorišču kraljeve palače v Riyadu.

Mnogo arabskih sužnjev pripeljalo trgovci, ki na svojih trgovskih potovanjih napadajo vasi v Omanu. Suženjska trgovina cvete tudi v Siriji, zlasti s svetlolasimi dekleti iz Aleppa. Druge dovajajo iz ekvatorialne Afrike in Belužistana. V skupinah do 1.000 mož napadajo bogati trgovci vasi v ekvatorialni Afriki, tudi na področjih, kjer je suženjstvo prepovedano in ga kontrolirajo evropske kolonialne države. Toda ogromnih afriških področjih doslej še nobena sila ni mogla učinkovito kontrolirati. Zlasti v Afriki ugrabljajo ženske, jih uporabljajo za zarod, nato pa moške sužnje onesposobijo in otroke odpeljejo naznanokam. Vasi do tal podro in požgejo.

Gospodarji s sužnji, izvežbanimi za to, napadejo vas ponoči in polovijo otroke in mlade moške in ženske. Z ugrabljeni uredijo karavane, v katere jih z verigami priklenejo in poženejo na pohod na sever do Rdečega morja, kjer jih prepeljejo z ladjami. Suženjski promet čez Rdeče morje in Perzijski zaliv se je v preteklih letih močno povečal — povprečno 10.000 sužnjev na leto — ker so evropske sile opustile resno kontrolo. Pred minulo vojno so patrolni čolni angleških, francoskih in italijanskih mornariških edinic zasačili marsikatero karavano in sužnje osvobodili.

V Abesiniji je bilo pred zadnjo vojno izredno veliko sužnjev: od 8 milij-

protirevolucionarje, naj polože orožje in jim obljubila nove domove, nove avtomobile, pralne stroje in uničenje vseh znamk s Staljinovo sliko. Toda protiljudska množica, ki je dobivala povelja naravnost iz Londona, Pariza in Washingtona, ni hotela kloniti ljudski volji. Zato je moralo ljudstvo poklicati še več tankov, da so odpravili protirevolucionarje.

Na srečo je to divje klanje fašističnih razbojnikov bilo ustavljeno v manj kot enem tednu in se je tovariš Kadar v imenu madžarskega ljudstva zahvalil ruskim četam, da so prišla Madžarski na pomoč.

Madžarski delavci so pozvali ruske čete, naj ostanejo na straži proti kakršnim koli nadaljnim vstajam reakcionarjev in sovjeti, kot nov zgled pomoči malim sosedom, so sklenili, da bodo obdržali v deželi toliko svojih čet kolikor je protirevolucionarjev. Vsi miroljubni narodi širom sveta so prisrčno pozdravili to odločitev.

Iz Osrednjega tajništva SLS iz New Yorka je uredništvo Svobodne Slovenije prejelo prošnjo za objavo naslednjega Vabila vsem dosedanjim članom zbora zaupnikov SLS:

VABILO

vsem dosedanjim članom zbora zaupnikov SLS

V smislu čl. 14 novega Pravilnika SLS, ki je nedavno stopil v veljavo, stranka nadaljuje svoje delo, dokler ji v domovini ni mogoče, v zamejstvu po tistih svojih članih, ki so to delo opravljali že doma, in pa po tistih, ki so jih strankini člani v zamejstvu izbrali za to delo. Dosledno temu obdrže strankini zaupniki, izvoljeni v domovini, svoja mesta in s tem pravico do udeležbe na zboru zaupnikov. To pravico imajo tudi tisti, ki so bili člani načelstva ali izvršnega odbora SLS ali pa so bili izvoljeni kot zastopniki stranke za senatorje, narodne poslance, oblastne poslance in župane.

Vsi zgoraj navedeni, ki živijo sedaj v svobodnem svetu, morajo v teku dveh mesecev po zadevnem pozivu pisмено sporočiti izvršnemu odboru stranke, ali so voljni vršiti vse dolžnosti in pravice, zvezane s funkcijo zaupnikov. Izvršni odbor pa jih bo obvestil, da je njihovo izjavo sprejel na znanje brez ugovora, ker smatra, da so ostali zvesti stranki in da so delali po njenem programu.

Na osnovi zgoraj navedenih določb Pravilnika vabimo vse dosedanje člane zbora zaupnikov, bivše senatorje, narodne poslance, oblastne poslance in izvoljene župane SLS, da v teku dveh mesecev po datumu objave tega poziva pisмено sporočijo začasnemu izvršnemu odboru stranke, v roke osrednjega tajnika dr. Ludovika Puša, 18 East 60th Street, New York, N. Y., izjavo, da so voljni še nadalje vršiti vse dolžnosti in pravice, zvezane s funkcijo zaupnikov.

Kdor bi v stavljenem roku iz neopravičenega razloga ne ustregel tej določbi strankinega Pravilnika, bo izgubil svojo funkcijo v stranki.

Dr. Miha Krek
Načelnik SLS

Dr. Ludovik Puš
Osrednji tajnik SLS

nov prebivalstva je bilo 2 milijona sužnjev. Haile Selasi je sedaj uradno prepovedal suženjstvo, toda zakonske odredbe pri mnogih odpornih rasih niso mogli uveljaviti.

Poleg suženjstva v verigah je še danes razširjena tudi druga oblika suženjstva, zlasti v Aziji: revni starši prodajajo svoje otroke, zlasti deklice, za izkoriščanje azijskih veljakov. Večina ma jih moški člani veljakove družine, ki je nakupila taka dekleta, izrabljajo za svoje namene ter jih pozneje prodajajo naprej v javne hiše. Ta sistem je zlasti razširjen na Japonskem in Kitajskem. Do pred kratkim so oblasti mogle naštetih nad 3 milijone takih nesrečnih deklet v Aziji. Ta sistem suženjstva je razširjen tudi v Oceaniji, britanske oblasti v Hong Kongu pa so ga pred leti povsem zatrlje.

Okoli 6 milijonov Indijancev v Peruju in Ekvadorju so sužnji-peoni. Ti sužnji so delovna sila nekaj bogataških družin, ki so njihovim prednikom nastavile tako nizke plače, nikdar izplačane, da so se sproti zadolževali pri svojih lastnih gospodarjih in se nikdar ne morejo odkupiti z delom. Ta dolg se vleče iz roda v rod.

Po mnenju konference, ki je proučevala poročila, bi samo svetovna javnost v celoti mogla polagoma odpraviti suženjstvo v teh deželah, predvsem Zapad, ki ga poleg te naloge čaka še težja naloga rešitve milijonov sužnjev za železno zaveso.

ARGENTINA

Predsednik general Aramburu je imel sestanek s člani Nacionalnega obrambnega sveta. Na njem so razpravljali o vseh vprašanjih, ki so v zvezi z obrambo ameriškega kontinenta. Navzoč je bil tudi argent. zastopnik pri Vseameriškem obrambnem odboru general Julius Lagos.

Tiskovni urad predsedstva vlade je objavil sporočilo o novoodkriti zaroti pristavev prejšnjega režima. Za izvedbo prevrata so dobivali navodila od nosilca prejšnjega režima samega, ki živi sedaj v Caracasu v Venezueli. V zvezi s tem so zaprli 35 oseb. Načrt za zrušenje sedanje vlade je predvideval tri razvojne dobe. Prva je bila določena za ustvarjanje gospodarske zmede z raznimi stavkami in širjenjem vznemirljivih govorov. Ko bi dosegli tako stanje, bi za to določene osebe začele izvajati teroristične načrte. Ob proglasitvi splošne stavke naj bi izbruhnil prevrat. Ker zarotniki na svojo stran niso mogli dobiti kake vplivnejše vojaške osebe, so predvidevali, da bodo morali napasti kake vojaške objekte, zlasti ob meji s sosednimi državami, odkoder bi se nato vrnili v Argentino funkcionarji prejšnjega režima. Za izvedbo vseh teh načrtov so bila določena posebna poveljstva v inozemstvu. V Paragvaju za Formoso, Chaco, Misiones, Corrientes in Santiago del Estero. V Boliviji za Jujuj, Salto, Tucuman, Catamarca in La Rioja, v Čilu za Mendoza, San Juan, San Luis in za južne province. V Urugvaju za Buenos Aires, prov. Bs. Aires in La Pampa. Vsa ta poveljstva so bila določena osrednjemu poveljstvu v Caracasu. — V zvezi z odkrito zaroto v Argentini je newyorški dnevnik "New York Times" objavil članek, v katerem se zavzema za izgon Perona z ameriškega kontinenta. Nekateri listi so tudi objavili poročila, da je Peron napravil sporazum z vodjo bolivijskih levičarskih elementov Lechinom.

Argentinska krščansko - demokratska stranka je imela te dni zborovanje vseh strankinih funkcionarjev iz vse republike. Na njem so razpravljali o vseh vprašanjih, ki se pojavljajo v argentinskem notranjepolitičnem življenju z demokratizacijo javnega udejstvovanja. Vodstvo te stranke v prov. Bs. Airesu je za zborovanje pripravilo predlog, naj bi stranka zahtevala, da bi ustavodajna skupščina postala vrhovni organ v republiki potem, ko bo sprejeta nova ustava. Predsedniške funkcije naj bi vršil predsednik ustavodajne skupščine. Ta začasna vrhovna uprava bi morala razpisati splošne volitve najkasneje 60 dni po sprejetju nove ustave. Na zborovanju so nekateri delegati zelo obsojali delo po raznih gremijih. Vladi zamerjajo, da je komisarska mesta po gremijih v glavnem podeljevala predstavnikom neke polit. skupine. Govorniki so tu mislili socialiste. Tudi ne odobravajo odredbe o odvzemu volilne pravice pravice ter o prepovedi izvrševanja javnih funkcij raznim funkcionarjem prejšnje uprave.

Vlada je objavila odredbo, s katero je razveljavila objavo mobilizacijskega stanja za železniško osebje. Kot znano je bilo žel. osebje mobilizirano zaradi nevarnosti proglasitve splošne stavke.

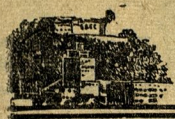
Skupina unionistov v radikalni stranki v Bs. Airesu je predložila notranjemu ministru spomenico, v kateri se zavzema za odložitev izvedbe volitev za ustavodajno skupščino za nekaj mesecev.

Vlada je objavila odredbo, s katero je podaljšala stanovanjsko zaščito do 30. septembra 1958. V določila o podaljšanju stanov: zaščite so vnesene nekatere novosti. Tako ni več stanovanjske zaščite za vsa nova stanovanja pa tudi ne za izpraznjena stanovanja.

Mestna občina v Bs. Airesu je zaprla prostore, ki jih je imela Krščansko laboristična stranka. Objavila je, da je to storila zaradi higijenskih razlogov. Vodstvo te politične skupine je zaradi te odločitve mestne občine poslalo oster protest notranjemu ministru.

Min. za zun. zadeve in bogočastje je objavilo, da je papež Pij. XII ustanovil 12 novih škofij v Argentini. Te so: v prov. Bs. Aires v mestih Moron, San Isidro, Lomas de Zamora, Mar del Plata in Nueve de Julio; v prov. La Pampa: Santa Rosa Toay; prov. Entre Rios: Gualeguaychu; prov. Santa Fe; Reconquista; prov. Misiones: Posadas prov. Formosa: Formosa; prov. Cordoba: Villa Maria in prov. Chubut: Comodoro Rivadavia. Škofiji v Bahia Blanca in v Tucumanu so pa povzdignili v nadškofiji.

PORAVNAJTE NAROČNINO

Novice iz Slovenije

V proračunski razpravi v zvezni skupščini je titov državni sekretar za narodno obrambo Ivan Gošnjak navajal, da so izdatki za jug. vojsko za prorač. leto 1957 predvideni v znesku 158.500.000.000 din. Za osebne izdatke je določenih 30 milijard, za operativne izdatke 2 milijardi in 820 milijonov, za materialne izdatke 122 milijard in 820 milijonov din, za mat. izdatke za vojaško gospodarstvo pa 3 milijarde. Po armadnih vidikih je pa razdelitev naslednja: Za vojsko na kopnem je predvidenih 112 milijard 569.839.000 din, za vojaško letalstvo 24 milijard 374.087.000 din, za vojno mornarico 18 milijard 556.074.000 din. Omenjal je tudi, da je ameriški kongres ustavil nadaljnjo vojaško pomoč Jugoslaviji, pooblastil pa Eisenhowerja "naj sam odloči, ali se bo nadaljevalo dobavljanje zaostalega materiala iz prejšnjih programov". Odločitev Eisenhowerja je bila po Gošnjaku "deloma pozitivna", kljub temu "še pa pozneje niso nadaljevale dobave osnovnega materiala, namreč letalskega, ki tvori 80% vseh zaostalih dobav". Gošnjak je omenjal tudi težave, ki jih ima Titova Jugoslavija glede ureditve nabave licenc za graditev letal na reakcijski pogon. Pravi, da so v pogajanjih za te licence z ameriško, angleško in francosko vlado še vedno tam, "kjer so bili v začet-

IZ TEDNA V TEDEN

Na Madžarskem je tamošnji komunistični nasilnik Kadar preosnoval svojo vlado. Velike spremembe je izvedel tudi v tkz. uradni socialistični stranki (kom. op. ar.) Spremembe in stranki so zlasti velike v centralnem komiteju, v politbiroju, v tajnistvu centralnega komiteja in v kontrolnem komiteju ter v 51 strankah in šolah. Kadarjev pravosodni minister je pa v izjavi naglasil, da bo obsedno stanje na Madžarskem še naprej v veljavi. Komunistično časopisje zagovarja potrebo, da nagla sodišča delajo naprej in da pridejo prednje vsi, ki so nevarni sed. kom. oblastem. Madžarska komunistična policija je zadnje dni zaprla v Budim pešči nad 300 ljudi in močno zastražila poslaništva vseh zahodno evropskih držav, ker so ljudje preveč zahajali vanje. Zlasti močno je zastraženo avstrijsko veleposlaništvo. Policija je nadlegovala celo veleposlanika samega. Zaradi tega je avstrijska vlada podvzela vrsto protikreptov. Tako je zadržala podelitev vize predstavnikom sed. madžarske vlade za potovanje v Avstrijo, madž. odboru za repatriacijo je sporočila, naj zapusti avstrijsko ozemlje, za držala pa je tudi pošiljke raznega blaga za Madžarsko.

Severnoameriški podpredsednik Richard Nixon se mudi na obisku v Afriki. Bil

ku". Končno je napovedal priprave predloga zakona za spremembo zakona o narodni obrambi za uvedbo enoletnega roka službovanja v armadi vseh rekrutov - obveznikov, katerih družine se vzdržujejo izključno iz njihovega osebnega dela.

Koroški Slovenci, živeči v Ljubljani, so priredili prijateljski sestanek v počastitev svoje rojakinje dr. Angele Piskernikove ob njeni 70 letnici.

Izdatki za Titovo notranje ministrstvo v Beogradu so predvideni v let. proračunu v znesku 4 milijarde 732.487.000 din. Zvezni državni sekretar za notr. zadeve Svetislav Stefanović je v zvezi s tem proračunom navajal, da je "ena izmed košljivih nalog službe državne varnosti odkrivanje in preprečevanje vseh delavnosti, ki so naperjene proti oblasti delovnega ljudstva, socialistični graditvi in naši družini ureditvi". Pohvalil jo je, "da je uspešno izpolnjevala svoje naloge in reagirala na vse oblike sovražnega delovanja". Povedal je tudi, da so organi kriminalistične službe od januarja do sept. sodelovali v 80.218 postopkih. Od tega visokega števila je 41,2% kaznivih dejanj proti družbeni lastnini in narodnemu gospodarstvu, drugih kaznivih dejanj je pa bilo 58,8%. Koliko ljudi je v titovini še zaprtih, Stefanović točno ni navedel. Dejal je

je že v Alžiru, kjer so ga navdušeno sprejeli. Dejal je, da je Alžir za Eisenhowerjevo doktrino. Obiskal je tudi že novo samostojno državo Ghanu. Šel bo pa še v Libijo, Sudan in Eritrejo. Francosko časopisje ga hudo napada, češ, da je enostavno agent ameriške petrolejske družbe Standart Oil Company. Prav tako ga napada tudi sovjetsko časopisje, ki pravi, da po Afriki samo ustvarja nove vojaške postojanke proti sovjetom.

V Angliji so laboristi dosegli dva nova uspeha. V nadomestnih volitvah so zmagali v okraju Westbury, kjer so premagali liberalce, poslanski mandat v okrožju Camarthen je pa dobila hčerka znanega prvaka liberalne stranke Davida Lloyda Georgea - Lady Megan Lloyd George, ki je nedavno zapustila liberalno stranko in se pridružila laboristom.

Nepalska vlada je uvedla posebne takse za himalajske turiste. V bodoče ture v himalajsko gorovje ne bodo več brezplačne, ampak bo treba zanje plačati precej visoko takso. Tako bo za odhod na Mount Everest in še na sedem drugih najvišjih vrhov treba plačati takso 3.000 rupij, t. j. 640 dolarjev, za vrhove, ki presegajo višino 7.500 m 2.000 rupij, za nižje vrhove pa 1.000 rupij. Za vsakega smrtno ponesrečenega spremeljvalca domačina bo treba plačati odškodnino 5.000 rupij, t. j. 1063 dolarjev.

samo "da je ostalo število obsojenih oseb, ki prestaja kazen zadnjih 4 do 5 let, približno na isti višini, s težnjo po majhnem nazadovanju". Se pravi, da je njihovo število še vedno zelo veliko.

V Ljubljani so se opekarji iz vse Slovenije na skupnem sestanku pritoževali o nezadovoljivem stanju v slovenski opekarski industriji. Zmogljivost te industrije je za potrebe Slovenije občutno premajhna in tako morajo vsako leto uvažati okoli 20 milijonov kosov zidne in strešne opeke iz drugih republik, kar občutno podraža gradbene storitve. Ugotovili so, da opekarska industrija v Sloveniji brez rekonstrukcije in temeljite preureditve ter uvedbe mehanizacije ne bo mogla dohajati potreb po opečnih izdelkih.

Proizvodno podjetje slov. filmskih delavcev VIBA-film je nedavno izdelalo tri kratkometražne filme in sicer Adamičev film Zemlja kliče, Sintičev film Plemenita jekla in Kosmačev film Posebna vožnja. Prvi "film" Zemlja kliče prikazuje razvoj in napredek kmetijstva v Sloveniji, drugi film "Plemenita jekla" seznaja javnost z delom v železarni in jeklarni v Ravnah, tretji film "Posebna vožnja" pa v okvirni zgodbi posebne avtobusne vožnje pripoveduje o svetu med Turkom in Kolpo ter o Kočevskem.

Svet za kulturo in prosveto v Ljubljani je na eni zadnjih sej razpravljal o zakonskem osnutku o poklicnih gledališčih, ki je prilagojen splošnemu zakonu o gledališčih, dopolnjuje ga pa v vprašanjih, ki se tičejo slovenskih gledališč kot n. pr. načelna kategorizacija gledališč v Sloveniji itd. Na isti seji je tudi potrdil imenovanje dr. Danila Švara za honorarnega ravnatelja Opere Slov. narodnega gledališča v Ljubljani.

"Drevo na samem" je naslov pesniški zbirki, ki jo je izdal Cene Vipotnik. "Portreti" pa naslov dr. Kreftove knjige o njegovih esejih in literarno - zgodovinskih študijah.

V Novi Gorici so odprli bolnišnico, ki razpola s 330 posteljami.

Na občnem zboru sindikata prometnih delavcev Slovenije so ugotavljali, da je v Sloveniji premalo šoferjev in da strokovna vzgoja poklicnih voznikov ne gre v skladu z naraščanjem števila motornih vozil. Ugotovili so tudi, da je v

Slovinci v Argentini

BUENOS AIRES

Škof dr. Gregorij Rožman

se je po obisku rojakov v čilu vrnil v soboto dne 2. marca v Buenos Aires. Iz Santiaga v sosednji republiko do Buenos Airesa je potoval z letalom. Na letališče Ezeiza je prispel v večernih urah.

Slavnostna mladinska akademija, ki jo pripravlja slovenska mladina škofu dr. Gregoriju Rožmanu bo v nedeljo 10. marca t. l. v dvorani kolegija La Salle v ulici Rio Zambada 650 v Buenos Airesu.

javnem čestnem prometu v Sloveniji pod komunisti od celotnega števila kamionov 14% v socialističnem sektorju, 80% v parkih za lastne potrebe, v zasebnem sektorju je pa samo 6% kamionov.

Na novi 28 km dolgi žel. progi Savski Marof-Kumrovac, ki teče po dolini Sotle, so naslednje železniške postaje odn. postajališča: Sutla, Kraj Donji, Rakovec, Rozga, Dubrovica, Draše-Bizelsko, Klanjec, Kumrovac. To leto bodo železnico podaljšali do 40 km in bo tako priključena na progo Ljubljana-Maribor. S tem se bo pot z vlakom iz Maribora do Zagreba skrajšala za kakih 50 km. Istosčasno z graditvijo te proge so tudi regulirali reko Sotlo, ki meji Slovenijo in Hrvatsko. Za ureditev njenega teka so morali prekopati 500 tisoč kub. metrov zemlje.

V Savi pri Gostincih blizu Laza so u-jele 1,20 m dolgega sulca. Tehtal je 17,5 kg ter je bil star okoli 17 let. To je bil po vojni največji sulec, ujet v Savi.

Akademija za igralsko umetnost v Ljubljani je slavila 10 letnico obstoja. Umrlj so. V Ljubljani: Dr. Ludvik Ladiha, nač. obč. oddelka drž. žel v p., Rudolf Vrančič, dolgoletni uslužbenec pri rektoratu ljb. univerze v p., Vladimir Vošnjak, Amalija Bečaj, roj. Toplak, Rado Puntar, komerc. vodja podjetja "Indos", Alojzij Ladiha, žel. ključavničar v p., Srečo Rus, rezervni art. častnik v p., Alojzija Banovec, roj. Rozman, ing. Aleksander Makarov, uslužb. podjetja Projekt - nizke zgradbe, Marija Pirnat, roj. Peterlin, Amalija Jerin, Marvici Bore, kom. poslanec in predsednik zbora proizvajalcev in Stanko Novak, upravnik kraj. zadruga v št. Gotardu pri Trojanah, Rihard Marmolaj v Mirnu pri Gorici, Ivan Verbič, preglednik fin. kontrole v p. v Naklem, Leopold Oven na Reki, Rastislav - Zmago Delpin, "narodni heroj" v Novi Gorici, Janez Suša, pos. v Senožečah, dr. Vladimir Čadež, zdravnik v Celju, Dragica Šparhagl v Celju, Alojzija Toplak, roj. Rozin, žena avtoprevoznika v Celju, Vera Voglar, roj. Štuhce, bančna uslužb. v Celju, Franc Klinar, rudar-kopač v Svetini nad Celjem, Marija Troger, roj. Flor v Mozirju, Janez Cimperman v Preserjah, Franc Taurer, žel. upok. v Polju in Jernej Špruk, upok. na Viču.

V zavodski kapeli bo ob štirih popoldne najprej sv. maša. Imel jo bo prevzvišeni škof g. dr. Gregorij Rožman. Med mašo bo skupno sv. obhajilo otrok. Vsi otroci ga bodo darovali Prevzvišenemu. Po končani sv. daritvi bo pa v zavodski dvorani slavnostna akademija.

Občni zbor SFZ

Na pustno nedeljo, 3. marca, se je na slovenski pristavi v Morunu vršil 8. o-smi občni zbor Slovenske fantovske zveze. Nanj je prišlo lepo število fantov: članov in naraščajnikov. Po pozdravu

Vsak teden ena

MOJ OČKA SO MI REKLI...

Moj očka so mi rekli:
"Oženi se, moj sin,
tam gori na planinci
oženi se, moj sin."

Kako se bom oženil,
k' nobene ne poznam,
tam gori na planinci
nobene ne poznam.

Ponoči bodem ljubil,
podnevi pa oral,
tam gori na planinci,
podnevi pa oral.

predsednika Lovreta Tomažina, so sledila poročila posameznih odbornikov, iz katerih je bilo razvidno uspešno delo organizacije v preteklem letu. Bilo je veliko sestankov, veliko sej, več družabnih prireditev, veliko športa. Z eno besedo: fantovske volje. Zatem so bile volitve. Novi odbor sestavljajo sledeči fantje: Predsednik Bidovec Anton, podpredsednik Magister Milan, tajnik Avguštin Aleksander, blagajnik Zure Franc, gospodar Grabnar Jože. Odborniki pa so: Vodnik Jože, Selan Ciril, Mehle Lojze, Ribnikar Rudi ter Frontini Janez, ml. V nadzornem odboru so. Prijatelj Jože, Krajnik Tone in Rezelj Lojze. Razsodišče pa tvorijo: Vester Franc, Lavrič Lojze ter Trpin Jože.

Po končanem občnem zboru so se fantje, polni veselja, podali na igrišče ter z zdravo fantovsko pesmijo in z raznovrstnimi igrami pričakovali lepega večera.

Osebnosti

Rev. Jože Horn v Mendoza je postal hišni duhovnik v kolegiju Compañia de Marija v ulici San Martin 2512. Novo mesto je že nastopil. Čestitamo.

BITI NA SVOJI ZEMLJI SVOJ GO-SPOD je razumljiva želja mnogih ljudi; tudi Slovencev. Zato ni čuda, da je večina že od prihoda v Argentino naprej s takim veseljem kupovala lote in si gradila hiše.

Vprašanje pa je, ali je pametno, da bi se prvemu lotu pridružil še drugi. Ko si boš na primer kupoval boljše pohištvo ali pa ko boš klical zdravnika, če te zgrabi bolezen, ali boš tedaj z lotom plačeval? Pri vsem svojem premoženju boš moral prositi denarja drugje; z denarjem je pa tako, da ga najtežje dobiš, kadar ga najbolj potrebuješ.

Skrbi torej sedaj za svojo plačilno sposobnost. Naloži vsaj del svojega premoženja tako, da Ti bo vedno na razpolago in da z njim obnem še lepo zaslužiš! Vprašaj pri PROMET-u SRL, Cap. mšn. 100.000.— (edina družabnika brata Kristof) 25 de Mayo 533-III., Bs. Aires, T. E. 31-6435.

FRANC WERFEL — Prevedel: KAREL MAUSER

(26)

PESEM O BERNARDKI

S. Fischer Verlag, Frankfurt am Main

"Ali moremo torej porabiti deseti člen konkordata?" vpraša župan cesarskega državnega tožila, potem ko je Peyramala spremil do stopnic.

"To je vendar paradoks," grmi Dutour. "S tem, da se je stari prekanjenec postavil na našo stran, nam je zaštel to luknjo. Boj z duhovno gospodsko bi bil odločilneje za to priznanje. Sedaj imamo stvar sami na vratu."

"Vrag vendar," stoka Lacadé. "Danes je bilo dva tisoč ljudi, jutri jih bo tritisoč in po jutrišnjem pettisoč. In mi imamo na razpolago samo Calleta in nekaj orožnikov."

"Ali sme moja malenkost nekaj predlagati?", se oglasi Jacomet. "Ne razumem veliko o visoki politiki, zato pa imam vsak dan opraviti s sumljivimi osebnostmi, z zločinci, tatovi, potepuhi, pijanci in lopovi vsake vrste. Na ta način dobi človek gotovo prakso, ljudem vliti strahu in jih pritisniti. Z vragom bi morala biti zvezana, če bi mi ne uspelo tej mladi Soubirousevi vliti strahu v kosti, da bo kaj prenehala s svojimi igro in sicer še danes. In če zgubi dekletu pogum hoditi k votlini, bo že jutri z vsem prikazovanjem končano. Prosim torej cesarskega državnega tožila in gospoda župana, da zadevo zaupata meni."

"Lepo se sliši, dragi Jacomet," odvrne Dutour, po kratkem premisleku. "Če gremo po zakonu, ste vi uradno res prva inštanca. Vendar bi si o mali rad u-

stvaril tudi lastno sodbo. Zavoljo tega jo bom zasljal in sicer pred vami, popolnoma mirno v svojem privatnem stanovanju. — Soglašate, gospod župan?"

Lacadé sedi že na trnju. Pričenja se opoldansko zvonjenje in v ustih čuti kiseli okus. Bernardka mu je danes odtrgala dozajec malvazijca.

"Delajta hitro, gospoda," zakliče in seže po klobuku. "Od vaju zavis, ali bo Lurd dobil železnico ali ne..."

Petnajsto poglavje

VOJNA NAPOVED

Šivilja Antonija Peyret je upala, da bo muhasta vdova Bernardke kmalu sita in ji bo prej ali slej odrekla gostoljubje. Kakor mnogi iz nižjih stanov ni lahko prenašala, da je nek drug revež prišel v njeno lovišče. In poleg vsega še po njeni krivdi. Ko bi slutila, kakšne posledice bodo nastale, bi prav gotovo nikoli ne izrekla domislilice o ubogi verni duši v vicah. Slabo je, ker je Milletova docela zaljubljena v svojo "petite voyante" in kdaj bo prišlo do spremembe v volji in do odpusta, tega si oboževalka svoje dobrotnice ne more predstavljati. V največje začudenje Peyretove pa se je zgodilo obratno: ni gospa Millet odpustila Bernardke, temveč Bernardka je naznanila svoj odhod gospej Milletovi. Zgodilo se je to, oziroma dogajalo, dan prej, na soboto, proti dvanajsti uri, tik pred kosilom, h kateremu Peyretova ni bila povabljena. Bernardka,

ki je imela prej s teto Bernardo kratek pogovor, se je globoko priklonila pred svojo gostiteljico:

"Tisočkrat se vam zahvalim za vašo dobroto, gospa, toda mislim, da bi bilo bolje, če se vrnem k svojim staršem". Milletova se je ustrašila in njena polna brada se je pričela tresti:

"Za božjo voljo, kaj je to, otrok moj? Ali ti ni dobro pri meni?"

"Ne, ne počutim se tu, več dobro", prizna Bernardka, odkrito in preprosto. Toda hitro doda: "Moja krivda je".

"Ti ni všeč? Ali ni lepo pri meni?"

"Preveč lepo je pri vas, gospa".

Trepalnice šivilje, ki je bila priča dogodku, so živahno utripale. Pričakovala je, da bo bogata vdova izbruhnila v jeklo, ki jo je večkrat pograbilo. Toda tudi zdaj se je zgodilo povsem nekaj drugega. Milletova je med solzami zasmrkala:

"Blagoslovljen otrok si, Bernardka. Spoštujem tvojo odločitev. Videle se bova jutri ob votlini..."

"Oh, da gospa, jutri se bova videli pri votlini..."

Milletova je trdno držala deklečine roke, kakor da jih ne misli spustiti.

"Toda pri kosilu boš vendarle še ostala, otrok. Danes bo civet de Lièvre..."

"Civet de Lièvre", ponovi cmokajoče Antonija, ki ni bila zaničevalka dobrih jedi.

"Hvala, rada bi šla takoj domov, gospa", zaprosi Bernardka. "Ali se smem zdaj posloviti od gospoda Filipa?"

Ko je deklica odšla, je Milletova odmahnila šivilji:

"Dobro mi boste napravili, draga Peyret, če me pustite samo. Danes ne potrebujem družine pri kosilu..."

Na poti domov reče teta Bernarda Bernardki:

"Rada bi te vzela k sebi. Ne samo zavoljo tega, ker sem ti botrica. Lahko bi spala s teto Lucijo v pritiščni kamri. Toda mislim, da prav narediš, da greš k svojim ljudem, zakaj svet ima zelo grde jezike. Zdej te vsi zavidajo... Glej, da se ne prevzameš..."

Ta opomin je docela odveč. Nobene nevarnosti ni, da bi slava stopila Bernardki v glavo. Še ne čuti je. Mnogo bolj jo skrbi, ker v Cachotu ne znajo več tako z njo govoriti kakor nekoč. Mati je še vedno kakor ohromela, dela brez besede in če se sreča s hčerkinim pogledom, ji takoj stopijo solze v oči. Oče Soubirous napravlja potrpečljiv, govori prav tako malo kakor mama in njegova povdarjena bolehnost se je popolnoma umaknila čudni zmedbi, ki je Bernardki zadržala grlo. Kakšen boleč znak, da se Soubirous skrakuje sedaj svoje ljube navede, da bi čez dan legel v posteljo. Njegova hčerka je mogoče videc, mogoče celo še kaj drugega, kakor šepetajo stare ženske. Bog ve, kaj bi mogla biti.

Izučenemu mlinarju to ne gre v glavo. Toda na vsakem slučaju je prijetnejše brez besedi sedeti v tihiem kotičku pri Babou, kakor pa ves čas imeti pred seboj to čudovito bitje.

Tudi najbolj zaupna sestra Marija se je ponašala strahovito napeto. Če je govorila z Bernardko, je vedno češče mešala francoske fraze med svoje patois narečje, samo da bi se pokazala bolj fina. Cel Jean Marija in Justin se ji izmikata, kadarkoli moreta. Sestrica se jima zdi strašna. Poleg tega so še obiski, ki se vrste v Cachotu kar ves dan. Ožjih sosedov kakor sta Sajou in

Bouhouhorts, ni vredno niti omenjati. Celo pošteno Cazenave je nekoč vtaknil nos skozi vrata. Potlej Maisongros, pek, in Jožefa Ourous; Germaine Raval in bogata gospa Luiza Baup, ki je pripeljala s seboj svojo sobarico Rozalijo. Obrnila se je na spoštovanega čevljarskega mojstra Barringues, ki so se mu tresle roke kakor trepetlikovo listje. In počastil je Bernardko z usnjenim pasom, ki ga je napravil s svojimi tresočimi se rokami. Porcelanasta zaponka na pasu je bila okrašena z Marjino sliko.

"Tudi imaš svojo gospo," pravi Marringue.

"Toda to vendar ni moja Gospa, "reče Bernardka, kar spravi umetnika v slabo voljo.

Zavoljo teh okoliščin je bila družina večela, da je Sajou pripravil za deklico majhno sobo v gornjem nadstropju. Tudi Bernardka je vesela, da je mogla v skritosti pomisliti, da so od petnajstih srečnih dni prešli šele trije. Še dvanajst dni, še dvanajst dni, ponavlja kar naprej.

Na to nedeljo je Soubirouseva prekosila samo sebe. Pripravila je na najfinišni način s česnom kostrunov hrbet, ki ji ga je skoraj zastoj vsilil mesar Gosos. Ravnokar so se vsedli k tej bajni jedi, ko je stopil skoz vrata policaj Callet, znanilec nesreče.

"Vaša mala bo šla malo z menoj," je zabrenčal, dočim mu je pipa kar naprej visela v desnem kotičku ust.

"Vedel sem," je zastokal Soubirous, "vedel sem, da mora tako priti..." Pred seboj vidi istega angela sodišča, ki ga je nekoč zavoljo neznane ovadbe čelpejal v preiskovalni zapor.

Gospodarstvo v Južni Ameriki

Gospodarstvo južnoameričkih držav se je zaradi današnjega svetovnega položaja znašlo pred problemi, ki jih bo težko rešilo, pa mu tudi nudijo prilike, kakršnih že dolgo ni imelo. Učinek susedne krize je za relativno kratko dobo na južnoameričko gospodarstvo dvosmeren: 1) ustvarja nov močan inflacijski pritisk na gospodarstvo, ki je že samo po sebi močno občutljivo na zunanje pretresljaje; 2) ustvarja priliko za hitrejši razvoj bogatih petrolejskih virov, ki morejo mnogim južnoameričkim državam prinesiti takšno bogastvo, kakršnega n. pr. že uživa Venezuela. Na to državo se v tem pogledu obračajo mnoge oči z juga.

Na programu sta v bližnji bodočnosti dve večji gospodarski konferenci, ki se bosta bavili z razmerami na tej polobli. V maju se bo sestala v La Paz (Bolivija) Gospodarska komisija ZN za Latinsko Ameriko, v avgustu pa v Buenos Airesu Organizacija američkih držav. Glavne točke razprav na obeh konferencah bodo:

- 1) Gospodarska povezava — potreba po zmanjšanju gospodarskih in uvoznih ovir;
- 2) Financiranje gospodarskega razvoja — ustanovitev tozadevne banke, čemur pa USA nasprotuje;
- 3) Cene surovin — ustvaritev sistema za ustaljene cene;
- 4) Poljedeljski previški — protest proti severnoameričski konkurenci na svetovnem trgu;
- 5) Komunistem — padeč prestiža poedinih državnih KP zaradi dogodkov na Madžarskem in v drugih državah za železno zaveso.

Argentina stoji pred novim letom bolečega dviganja iz globin, v katere je Peron pahnul njeno gospodarstvo. Začasná vlada, mora izbirati med mnogimi problemi, ki zahtevajo prednost. Vprašanje goriva in prevoza je najnujnejše. Zasilna severnoameričska pomoč je prišla prav, toda je nezadostna. Delegacija Svetovne Banke bo priporočila dodatna posojila na široki osnovi. Buenos Aires bo moral spremeniti nekatere svoje gospodarske predsodke ali pa se zadovoljiti še naprej s slabim finančnim odzivom od zunaj zlasti kar tiče petroleja.

Odklonitev dovoljenja za zunanje izkoriščanje petroleja more postati usodna za državo, ki se lovi po dnu praznih blagajin za zadnjimi finančnimi viri. Skalnato trd nacionalizem se v tem pogledu pričinja mehčati. Vlada se trudi, da ne bi zašla predaleč in skuša prepričati vse, da ji s severa ne preti gospodarska sužnost.

Poljedelstvo in mesna produkcija se izboljšujeta, toda še ne vplivata na zmanjšanje menjalne krize. Reakcija Argentine na severnoameričsko konkurenco s previški je silno močna. Vse pa kaže, da bo vlada letos močnejše pritiskala na izgradnje in saboteže.

Bolivija se dviga iz krize s finančno pomočjo iz USA in Denarnega Fonda. Svetovno povpraševanje po kovinah in mineralih ji more pomagati preko sedanje krize. Izvoz petroleja v sosednje države narašča. V osnovi pa stabilnost Bolivije še vedno odvisi od sile in ravnotežja sil, ki ga ohranja vlada z oboroženimi rudarji. Če vlada izgubi njih podporo, se more dežela znova znajti v krvoprelitju in novih nepravilnostih.

Velikanski napredek Brazilije je začudil celo politike, ki so ga napovedovale. Stalno prijateljsko razpoloženje do zunanjih investicij prinaša deželi velike dobičke. V prvih devetih mesecih 1956, so n. pr. samo severnoameričske in zahodno-nemške gospodarske družbe vložile v Brazilijo nad 60 milijonov dolarjev kapitala. Prebivalstvo hitro narašča. Nobena južnoameričska država ne privlači toliko investicij in iz tolikih delov svobodnega sveta.

Za Brazilijo se zlasti zanima Japonska, ki financira med drugim težke jeklarne. Brazilija ima prostor in potrebuje mnogo imigrantov za razširjenje poljedelstva. Nekaj jih bo prišlo iz Ja-

ponske, nekaj iz satelitov in Zapadne Evrope, zlasti iz Italije, ki jih je do- slej največ poslala.

Brazilska petrolejska politika mnogim zunanjim opazovalcem ni razumljiva. Navezana je na negospodarski, nacionalistični vladni monopol. Črpanje se veča na račun susedne krize, toda uvoz petroleja še vedno močno suši zaloge tuje valute.

Čile se dviga iz globin, v katere je zgrmel zaradi inflacije, ki je nekaj časa grozila pokopati deželo gospodarsko in politično. Ibañesovemu režimu je uspelo razjasniti nebo z udarnimi finančnimi ukrepi, tako da se peso dviga. Izgledi so dobri, za baker kakor tudi za na novo oživljeno nitratsko industrijo. Letošnji proračun kaže majhen višek. Morda ne bo do tega prišlo, toda že sama napoved je dober znak za bodočnost. Izvoz v Kanado, čeprav majhen, se je v letu 1956 štirikrat povečal.

Kolumbija je izgubljala tla pod nogami vse leto 1956 tako na gospodarskem kakor na političnem polju. Zunanja trgovina je bila stalni problem. Izvoz se ni zadostno dvignil, zmanjšanje uvoza pa se tudi ni posrečilo. Izgledi za letošnje leto niso mnogo boljši. Vlada je izdelala boleče tesen gospodarski program za leto 1957 in računa na pomoč Eksport-Import banke in na dobiček iz novih uranskih rudnikov. Nekateri gospodarski strokovnjaki dvomijo, če bo mogel Rojas Pinillov režim preživeti nov izbruh ljudskega nezadovoljstva.

Peru uživa stabilnost, ki je večja od vseh drugih južnoameričskih držav. Delno je to stabilnost prinesla prijazna nastojenost prejšnje vlade do tujih in-

Jugoslovanska proizvodnja

Januarska številka Washingtonskega tednika za zunanjo trgovino objavlja naslednje podatke severnoameričkega veleposlaništva v Beogradu o jugoslovanski industriji in trgovini:

Jugoslovanska industrijska proizvodnja ter izvoz sta bila v tretjem četrtletju lanskega leta v stalnem porastu. Poljedeljska proizvodnja je pa občutno manjša, kot je bila v isti dobi leta 1955.

Celokupni pridelek žita za kruh je bil ocenjen na dva milijona metriskih ton napram 2,7 milijona v letu 1955. Vzrok temu so bile poplave in zmanjšana površina obdelane zemlje. Država bo zato morala uvoziti velike količine žitaric, da bo zadovoljila domače potrebe, seveda v glavnem iz USA. Ostala žetev je lanske leto znašala 3,5 milijonov ton napram trem milijonom iz leta dni p. prej.

Četudi je pridelek sladkorne pese pod nivojem leta 1955, ima pesa vendar več sladkorja. Proizvodnja sladkorja je ocenjena na 140.000 ton v primeri s 117.000 tonami v letu 1955. Pridelek oljnatih semen je občutno padel; proizvodnja tobaka — 28.000 ton — je tudi manjša napram proizvodnji 41.000 ton v letu 1955.

Industrijska proizvodnja v tretjem četrtletju se stalno dviga in industrijski indeks (1955 — 100) se je dvignil na 113. Celokupna industrijska proizvodnja za prvih devet mesecev 1956 je za približno 8% večja kot pa proizvodnja v istem razdoblju leta 1955. Največji proizvodni dvig prikazuje papir, kemikalije, rude (zlasti baker, železne rude, pirit, bauxit), električna energija in železne kovinske industrije, posebno baker, aluminij in svinec. Druga industrijska področja kot les in lesna industrija, tekstilije, usnje, gumi, predelava hrane, razne strojne naprave in razna oprava so v proizvodnji samo malo narasle in to zaradi težav na trgu.

V tretjem četrtletju lanskega leta je znašal jugoslovanski uvoz 24,7 milijard din. (po uradnem tečaju 300 din en dolar), odn. 5,5 milijard več kot v isti dobi v prejšnjem letu. Izvoz v mesecih julij, avgust in september 1956 je pa dosegel višino 17,7 milijard din., t. j. 5,2 milijard manj kot v letu 1955. Dasi prikazuje trgovinska bilanca za to dobo 7 milijard deficita, je bila izguba ob-

vesticij in relativno svobodni menjalni sistem. Nova vlada nadaljuje z isto politiko, toda stoji pred problemom ne ravno majhnega državnega deficita. Uvoz je še vedno mnogo večji od izvoza. Za baker so dobri izgledi in mnogo novih tovarnih pričanja obratovati.

Meksiko predstavlja zgled cvetočega gospodarstva, ki čeprav navezano na severnoameričsko, stoji trdneje na svojih nogah kakor kdaj koli prej. Gospodarski razvoj ima v državnem proračunu prednost. Za leto 1957 je v tem oziru povečan za 9%, večinoma osredotočen na industrijsko in trgovsko ekspanzijo. Tudi zasebne investicije v zadnjih letih stalno naraščajo.

Solidna valuta Venezuele je še vedno med prvimi v južni Ameriki. Vloženih je bilo nadaljnjih 350 milijonov dolarjev v petrolejsko produkcijo zaradi sedanjega svetovnega povpraševanja po petroleju. Dve novi ogromni jekleni tovarni bosta v kratkem začeli z obratom.

Uruguay je imel revno leto, največ zaradi delavskih nemirov, toda pričakuje zboljšanje v letošnjem. Pri tem mu bo mnogo pomagala ureditev rednih političnih in gospodarskih odnosov z Argentino.

Ekvador stoji pred neizbežno inflacijo, če vlada ne bo v prihodnjih šestih mesecih podvzela energičnih ukrepov. Zmanjšanje izvoza banan je težko prizadelo državo. Vlada pričakuje pomoč iz USA.

Paraguay je še vedno nepriljubljen za vlaganje tujega kapitala. Vlada tujim investicijam ni nasprotna, je pa še tako zadelana v lastne probleme, da ne more posvetiti dovolj pažnje pomoči iz tujine.

Čutno manjša kot v isti dobi leta 1956, ko je znašala 17,7 milijard in v drugem četrtletju, ko je bila še vedno 17,6 milijard.

Glavne države, v katere je Jugoslavija izvažala svoje blago, so bile v tretjem četrtletju: Zahodna Nemčija (4.118 mil. din), Sovjetska zveza (3.187 mil. din), Italija (3.030 mil. din) in USA (1.970 mil. din).

Večina jug. uvoza je pa prihajala iz USA (6.863 mil. din.), Sovjetske zveze (6.598 mil. din.), Zahodne Nemčije (3.687 mil. din.) in Italije (2.665 mil. din.). Značilen pojav za zunanjo trgovino v tem četrtletju je, da se je uvoz iz Sovjetske zveze tako dvignil. Vzrok temu leži v veliki dobavi žita iz Sovjetske zveze ter pošiljke blaga tja na podlagi medsebojnega dogovora o kreditu in investicijah.

Cene blagu na drobno so bile v tej dobi precej stanovitne. Krediti potrošnikov so se dvignili, ravno tako krediti obratnega kapitala in investicijski program nad predvideni načrt. Olajšanje kredita so uvedli zato, da so dvignili njihovo moč zaradi gospodarskih težav v prvem polletju 1956. Ta ekonomska politika je imela namen dvigniti prodajo industrijskih proizvodov ter življenjski standard mestnega prebivalstva, katere-mu zato ni bilo treba povišati plač.

SLOVENCİ PO SVETU

KANADA

V torontski bolnišnici St. Joseph's Hospital je dne 4. januarja t. l. umrl Jože Glivar, pri vseh rojakih znan kot Glivarjev oče. Rajnega so položili na mrtvaški oder v kat. pogrebni zavodu Rosar na 467 Shrbourne Str. K zadnjemu počitku so ga pa položili na novem kat. pokopališču Holy Gross v ponedeljek dne 7. januarja. Pogrebne maše v slovenski župni cerkvi se je udeležilo veliko pokojnikovih prijateljev in znancev. Rajni Jože Glivar se je rodil 22.VI.1898 v vasi Brezovi dol v župniji Ambrus na Dol. Doma žalujejo za njim žena Terezija, en sin in tri hčere, vnuk in vnukinja, v Torontu pa sinova Jože z ženo Angelo in hčerko Angelco in sin Franc.

V slovenski župniji Marije Pomagaj v Torontu je bilo v letu 1956 poročenih 23 parov, krstov je bilo 70, smrtni slučaje so bili trije. Umrla sta dva odrasla in en otrok, birmancev je pa bilo 6. Leta 1955 je bilo v tej župniji 29 porok, 62 krstov in 6 birmancev. Smrti ni bilo nobene.

V mesecu januarju so imeli v slovenski cerkveni dvorani v Torontu kar precej prireditve. Dne 6. januarja je bil družabni sestanek cerkvenih pevcev, 13. jan. je Slovensko gledališče igralo Vombbergerjevo komedijo "Voda", 19. jan. je imel družabni večer odsek "Bleda" iz New Toronta, naslednjega dne pa je prosvetno društvo Baraga priredilo zabavni večer za svoje člane.

Slovenci, Slovenke!

Vabimo Vas na peti socialni dan, ki bo v nedeljo, 17. marca dopoldne v cerkveni dvorani v Ciudadeli.

Točno ob deveti uri bo daroval sv. mašo prevz. škof ljubljanski g. dr. Gregorij Rožman.

Takoj po sv. maši bo zborovanje, na katerem govorijo: prof. dr. Ignacij Lenček, Avgust Horvat, dr. Julij Savelli. Nato bo branje resolucij in slučajnosti.

K veliki udeležbi vabi vse rojake in rojakinje

Stalni odbor socialnih dni

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Duhovno življenje. Marec 1957. Vse-bina: Razmišljanja ob križevem potu (Z. B.); Za kaj bomo ta mesec molili? (Prof. Al. Geržinič); O veri; Bienaventurados (Joe Juck); Čas milosti (Jože Jurak); Previdevanje v pepelnici noči (Luigi Santucci); Cerkev — Kristusova ustanova (Dr. France Gnidovec); To je tako (Oton Župančič); Listanje po farni kroniki (Gr. Hribar); Ob srebrnem jubileju revije (J. Jk.); Grem (Andrej Bregar); Fantom in dekletom; Tvoj ideal (Karel Wolbang); Slovenski svetniki (Anton Merkun); Iz domovine; Don Kamilo (Guareschi-Jurak); Med Slovenci po svetu, Nove knjige: Zbornik-Koledar Svobodne Slovenije za leto 1957 (M. T.); Misli; Tri minute dobre volje. Priloga za slov. šolsko mladino: Božje stežice.

Družabna pravda. Štev. 101. Vse-bina: Odnos med soočanjem in proiz-vodnjo; Friderik Baraga — prijatelj rudarjev (Dr. Fr. Jaklič); Družbeno vprašanje industrijske aglomeracije; Cerkev uči; Vzemi in beri; Iz domovine; Po svetu.

IAVNI NOTAR

Francisco Raul Casante
Escribano Público
Uruguay 387
T. E. 40 - 1605 Buenos Aires

Naročajte in širite Svobodno Slovenijo

Darilni paketi iz Trsta

"CITRUS"

v težini od 5 do 100 kg brez plačila carine prispejo v roku od 25 dni. Prav tako pošilja kolesa, radio-aparate in šivalne stroje. Zahtevajte cenike in informacije Glavni zastopnik

OTON FRESL, Buenos Aires
Maipú 735/1 T. E. 31 - 5142

ESLOVENIA LIBRE

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 527777	

Društveni oglasnik

"Bolje pozno kot nikoli", je dejal tajnik Društva Slovencev rojaku, ki se je prišel vpisat v društvo z besedami: "Pozen sem. Šele sedaj, po osmih letih prihajam, da se vpišem v Društvo Slovencev. Že dolgo me je pekla vest, da ne storim ničesar za svojo skupnost. Danes pa sem se odločil in prišel, čeprav mi je malo nerodno".

"Kolikor ste dosedaj zamudili, boste pa odslej nadomestili in nam boste pomagali ohranjati slovenstvo pri naši mladini in podpirati naše reveže in prosvetno vzgajati naše ljudstvo. O, da bi Vas mnogo rojakov, ki še stojte ob strani, posnemalo".

Slovenski dan — 28. aprila na Pristavi — je praznik vseh Slovencev. Kakor smo se pred 40 leti ob majniški deklaraciji povezali vsi Slovenci v skupno fronto, da raztrgamo germanske okove, in kakor smo se ponovno združili pred 15 leti, da skupno premagamo okupatorske in komunistične nasilnike, tako se sedaj združujemo na slovenskih dnevih, da pomagamo graditi boljše slovensko bodočnost.

OBVESTILA

Občni zbor Društva Slovenska vas je zaradi otroške prireditve v čast škofu dr. Gregoriju Rožmanu preložen na nedeljo 31. marca t. l. ob pol petih popoldne.

POZIV

Janeza Marinčiča Mancinija, ki je bil z ostalimi slov. protikom. begunci v beg. taborišču v Senigaliji v Italiji, v Argentino pa je prišel pred približno sedmimi leti, naprošamo, da takoj sporoči svoj sedanji naslov upravi Svobodne Slovenije. Za njim poizveduje njegova sestrična odnosno njegovi starši. Poizvedba

Kdor ve za naslov Dominika Bradaska, ki je svoj čas stanoval v San Andresu ulica Int. Ballester 310, prosimo, da ga sporoči naši upravi.

Svojim rojakom sporočam, da sem preselil svojo krojaško delavnico v

LOMAS DEL MIRADOR

Cerrito 2403 esq. Salta, Ramos Mejía

Dohod s kolektivom štev. 2 s postaje Ramos Mejía po Avenidi San Martín do višine 2400, nato eno kvadro na desno.

Se priporoča

Vlado Telič

ŠPORTNE PRIREDITVE

v okviru

SLOVENSKEGA DNEVA

Sodelujejo:

SLOVENSKA FANTOVSKA ZVEZA — Morón
SLOVENSKA FANTOVSKA ZVEZA — Lanús
"NAŠ DOM" — San Justo
MLADINSKI DOM — Don Bosco
ZVEZA SLOVENSkih SREDNJEŠOLCEV

Tekmovalci naj se prijavijo vsak pri svoji organizaciji in sicer: Za odbojko, nogomet in lahko atletiko do 17. marca. Za šah in namizni tenis do 31. marca.

Vsi oni, ki niso člani navedenih organizacij, pa žele tekmovati, se prav tako lahko prijavijo pri navedenih organizacijah ali pa v pisarni Društva Slovencev, Ramón Falcón 4158.

"EUROPAK"

CANGALLO 439, oficina 119, I nadstropje

T. E. 30 - 5224 Buenos Aires
pošilja v domovino iz svojega skladišča v Trstu vsakovrstne pakete z živili, šivalne stroje, dvokolesa, radijske aparate, škropilnice za vinograd in podobno.

Pošiljamo pakete, ki so po najnovejših predpisih oproščeni carine. Pošiljamo tudi vse vrste zdravil z letalsko pošto in pakete iz Argentine z živili in blagom, ki jih stranke same prinesejo. Paketi prispejo iz Trsta v roke prejemnika v okoli 25 dneh in so v celoti zavarovani. Prodaja ladijskih in letalskih vozniških kart za vse ladijske ter letalske družbe po uradnih cenah.

Uradne ure od 9.30 do 19. ob sobotah od 9. do 12.30

Naročila in denarna nakazila pošiljate na:
EUROPAK - CANGALLO 439, of. 119, 1-er. piso - Buenos Aires

PAKETE ZA DOMOVINO

pošiljamo po najugodnejših tržnih cenah iz Trsta. Vse blago je prvovrstno. Paketi so zavarovani, pošiljke pa prispejo v roke naslovljencu v roku od 20 do 25 dni ter so oproščene carine.

CENE STANDARD PAKETOV

Štev. 1: 1 kg kave, 2,00 kg riža, 1,50 kg sladkorja \$ 152.—
Štev. 2: 3 kg kave, 1,50 kg riža \$ 253.—
Štev. 3: 3 kg kave, 1,50 kg sladkorja \$ 248.—
Štev. 4: 3 kg kave, 3,00 kg riža, 3 kg sladkorja \$ 330.—
Štev. 5: 3 kg kave, 0,50 kg čaja, 0,25 kg popra, 0,75 kg kakaa \$ 358.—
Opozorjamo, da so cene odvisne od dolarskega tečaja. Zato cene Standard paketov, kakor tudi posamezne cene za predmete, niso obvezne. Določene so namreč bile v času, ko se je tečaj dolarja gibalo okoli 35 pesov za dolar.

Naročila, denar, poštne ali bančne "giro" ali čeke pošiljati na
AGENCIJA DALMACIA (Vukota, Kadić & Cía.)
25 DE MAYO 140, Piso 2º, of. 17 — BUENOS AIRES — T. E. 30 - 8191
Uradne ure od 9. do 12.30 in od 13. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure